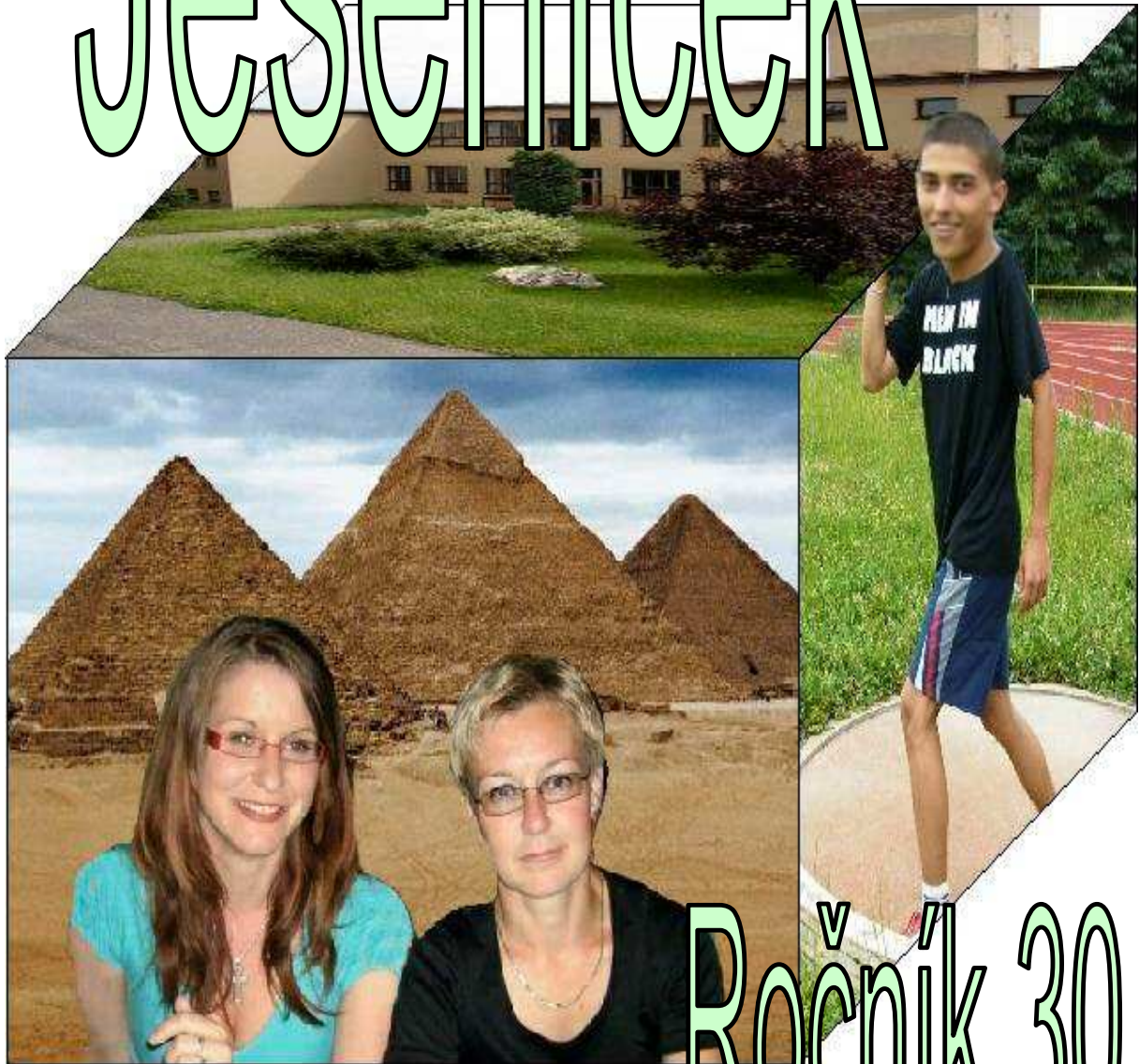

Jeseníček

Ročník 30

Číslo 17/2006-2007

JARNÍ BOTANICKÁ SOUTĚŽ

– ROSTLINY A VČELY

Botanická zahrada Rakovník

Ve středu 23.5.2007 se skupinka žáků ZŠ Jesenice zúčastnila Jarní botanické soutěže v Rakovníku. Spolu se žáky ostatních škol okresu (celkem 91 žáků z 10 základních a středních škol) vyslechla přednášku o včelách, zodpověděla otázky zkušebního testu a absolvovala tzv. poznávačku. Soutěž zahrnovala tři kategorie: 4. a 5. třídu, 6. a 7. třídu, 8. a 9. třídu, ale byla pouze pro jednotlivce. Do Jesenice jsme se vrátili ve 13³⁰. O našich výkonech informuje tabulka:

KATEGORIE	JMÉNO	TŘÍDA	BODY	MÍSTO	POZNÁMKA
I.	Aneta Černohorská	V.	28	6. – 7.	Zúčastnilo se 17 soutěžících.
	Zdeňka Sajfridová	V.	23	11.	
	Veronika Dolejšová	V.	20	13. – 14.	
	Marie Zikulová	V.	15	17.	
II.	Jaroslav Červenka	VII.B	46	4. – 6.	Zúčastnilo se 39 soutěžících.
	Martina Müllerová	VII.B	45	7.	
	Kateřina Mutínská	VII.B	43	10. – 12.	
	Petra Webeová	VII.B	41	14. – 15.	
	David Chvojka	VII.B	40	16. – 17.	
	Alena Korbelová	VI.	38	20.	
	Anna Richtrová	VI.	25	34. – 37.	
III.	Nela Bekárková	VIII.A	55	2. – 3.	Zúčastnilo se 22 soutěžících.
	Monika Procházková	VIII.A	52	6.	
	Ondřej Uher	VIII.A	51	7.	
	Tomáš Kreibich	IX.	11	22.	

Napsala Martina Müllerová, VII.B

NĚCO PRO ZASMÁNÍ

Baví se dva: „Hele, chceš poradit, aby ti to vyšlo při sázení?“
 „Jasně, že chci! A je to tutový?“
 „Je. Večer přijď na schůzi zahrádkářů.“

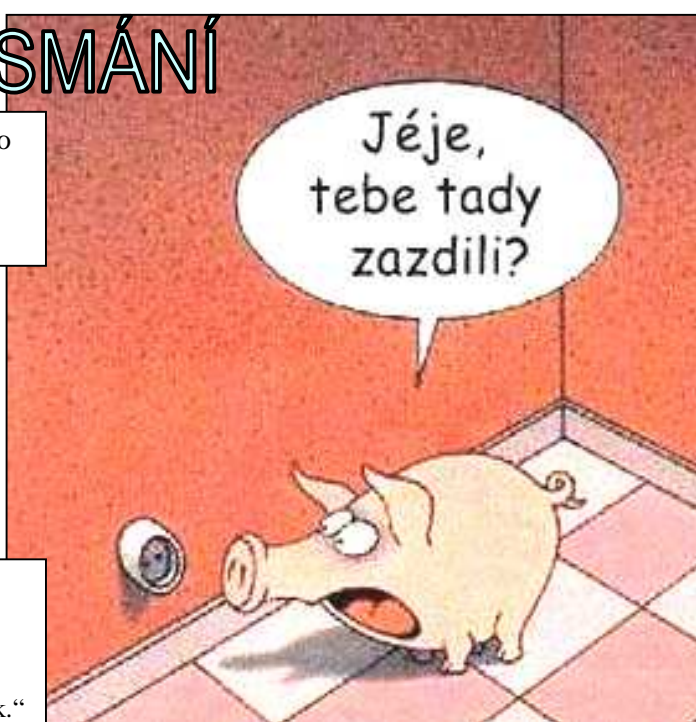
Křišťálová koule, věstkyně a zvědavý návštěvník.

„Za pět set korun,“ říká věstkyně, „vám odpovím na vaše dvě otázky.“

„Není to mnoho, pět set korun?“

„Ano, je,“ souhlasí věstkyně. „A jaká je vaše druhá otázka?“

Po dlouhé době se potkají dva známí.
 „Co teď děláš?“ ptá se první.
 „Prodávám nábytek.“
 „A jak ti to jde?“
 „Celkem dobře. V bytě mi zůstal už jen botník.“

TELEVIZNÍ REKLAMA PRO MARKA

Napsala Jitka Kinská za přispění Marka Břicháče, Terezy Prošvicové a Zuzky Fišerové, VII.A

Tato příhoda začala jako nevinný žertík, kterým jsem chtěla (Jitka Kinská) poškádlit svého spolužáka Marka Břicháče. Jednoho dne jsem mu zavolala a představila se jako Lenka Dusilová (smyšlené jméno) z modelingové agentury, a jestli by prý nechtěl dělat reklamu na známé značkové oblečení Adidas, Nike, Puma apod. Rozhovor probíhal zhruba následovně: „Dobrý večer, je u telefonu Marek Břicháč?“

„Ano, kdo volá?“

„Tady je Lenka Dusilová z modelingové agentury. Získali jsme na vás doporučení a chtěli bychom vědět, zda byste měl zájem o předvádění našeho zboží.“

„Já nevím. O co vlastně jde? Nebo... co bych měl dělat?“

„Jen byste se prošel ve značkovém oblečení, my bychom si vás natočili a pak by to šlo do televizního vysílání.“

Protože Marek nebyl schopen se rozhodnout, domluvili jsme se, že mu zavolám znovu zítra ve 13⁰⁰ hodin a probereme podrobnosti.

Celou noc jsem přemýšlela, jak Marka přesvědčit, aby nabídce agentury uvěřil. A pak mě to napadlo: k setkání dojde tak, že mu po telefonu oznámím, že akce je domluvená s vedením školy a že se sejdem v učebně paní učitelky Konířové. Jak to ale zařídit, aby mě hned nepoznal? Bohužel jsem nikde nesehnala paruku, a tak mi vypomohla paní Vodrážková zapůjčením jakéhosi vlasového doplňku (takové hodně silné červené třásně) a pan učitel Modrý mi poskytl nějaké módní časopisy (původně určené do sběru).

Následující den jsem byla trochu nervózní, jestli se můj plán vydaří. Blížila se 13. hodina. Zatímco mi Tereza Prošvicová a Zuzka Fišerová chystaly hlavu, stůl a oblečení (to nám zase zapůjčila Martina Nistorová), připravovala jsem se na telefonický rozhovor s Markem. Jenže jsem zapomněla, jaké jméno jsem si dala, a tak jsem se po zavolání představila jako Dusíková...

„Dobrý den, tady je Lenka Dusíková. Volám, jak jsme se včera domluvili. Jak to tedy s vámi vypadá?“

„Nó,...“ váhal Marek, „hele, nejsi ty Jitka?“

„Prosím? Jaká Jitka? To jste se nějak spletl. Pokud ale nemáte zájem o dobré místo v show byznysu, tak na naši nabídku zapomeňte.“

„Dobře, dobře,“ obrátil Marek, „jak se tedy dohodneme?“

„Jestli máte čas, dostavte se do školy. Samozřejmě jsme to museli ohlásit vedení školy a teď tady na vás čekáme.“

„Cože, ve škole? A kde?“

„Vypůjčili jsme si učebnu českého jazyka paní učitelky Konířové. Dostavte se sem, prosím, co nejrychleji.“

Marek ovšem dlouho nepřicházel. Znovu jsem zvedla telefon a zavolala mu: „Můžete nám říci, kde jste? Čekáme tu na vás – a vy nikde!“

Marek byl celý nespokojen. „A kdo tam všechno je?“ vyzvídal.

„Je tady připraven celý televizní štáb.“

„Tak já už běžím...“

Netrvalo dlouho a zaslechly jsme přicházet Marka. Holky se rychle schovaly a já si sedla na židli tak, aby mi neviděl přímo do tváře. Byla jsem celá v červeném a v ruce držela módní časopisy.

„Tak jsem tady kvůli té reklamě,“ řekl Marek, když vstoupil do třídy. Vzápětí ale prohlédl naši lest! Zvedl mi „paruku“ a hned mě poznal. Holky samozřejmě vylezly z úkrytu a všichni společně, tedy i s Markem, jsme se téhle příhodě zasmáli.

ČTENÁŘSKÁ SOUTĚŽ JESENÍČKU

1

DOPLŇOVAČKA

Český muzikál, jehož název je tajenkou doplňovačky, natočil v roce 1964 podle námětu Vratislava Blažka režisér Ladislav Rychman. Příběh první lásky dvou spolužáků, která je během chmelové brigády vystavena závisti a nepochopení ostatních, se diváčkou návštěvností řadí k neúspěšnějším filmům.

ŘEŠENÍ HÁDANEK Z ČÍSLA 16/2006-2007

1.- OSMISMĚRKA:

Labuť velká.

2.- NAJDI PĚT ROZDÍLŮ:

- 1) Tečka na šátku.
- 2) Proužek na výstřihu.
- 3) Rukojeť šavle.
- 4) Levý rukáv.
- 5) Holínky.

3.- BIOLOGICKÝ KVÍZ:

- 1b – Smrk.
- 2c – Třikrát.
- 3c – 30 000.
- 4a – Sekvoje.
- 5b – Drobníčky.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

1/Základní číslo desítkové soustavy. 2/Otočná část motoru. 3/Plátěná přístřeší. 4/Metodějův druh. 5/Tlapka. 6/Část dveří. 7/Jméno paní učitelky Valešové. 8/Metropole ČR. 9/Rachocení. 10/Osvětlovací těleso. 11/Druhý den v týdnu. 12/Polovina. 13/Chlapci (obecně).

BANKOVKY

Jaká je celková hodnota bankovek?

„Takový to byl nadějný vědec,“ pomyslel si kriminalista a pohlédl na bezvládné tělo ležící u dveří místnosti. Mladý muž byl usmrčen úderem zezadu do hlavy těžkou bronzovou vázou.

„O patro níž jsme právě oslavovali jeho ukončenou vědeckou práci,“ vysvětloval dr. Novák. Když se dlouho neobjevoval, zašel jsem pro něho. Odpověděl mi za zavřenými dveřmi, že už jde. Ale nešel!“

„Mně o hodinu později tvrdil, že se jen cítil trochu unavený, ale že už je všechno v pořádku a že za chvíli přijde mezi nás,“ doplnila výpověď dr. Pokorná.

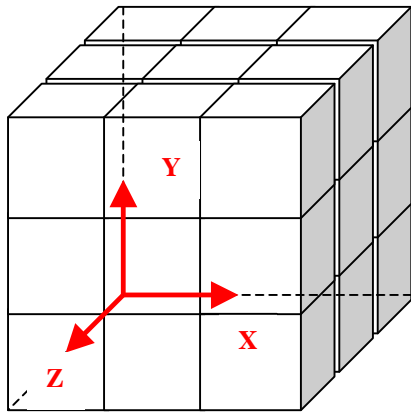
Nyní se ozval i docent Máchal: „Kolem dvanácté jsme se pro oslavence vypravili všichni, co jsme tady. Marně jsme klepali, a tak jsme šli před dům, abychom do okna hodili kamínek. V místnost však bylo zhasnuto. Odejít nemohl, to by musel jít přes naši místnost – jiný východ tu totiž není. Vyšroubovali jsme proto zámek, dr. Pokorná proběhla na druhý konec místnosti k vypínači – ten u dveří se zrovna dneska porouchal – rozsvítila a...“

„Tak to mi stačí,“ odpověděl kriminalista. „Už vím, kdo je vrah!“

Víte to také, milí čtenáři Jeseníčku?

DETEKTIVNÍ PŘÍBĚH

KRYCHLE S PÍSMENY

Krychle je složená z 27 menších krychliček. Každá malá krychlička zastupuje písmeno abecedy, a to i s čárkami a háčky. Například písmeno **e** reprezentuje současně **é** i **ě**. Pro názornost si jednotlivé vrstvy krychle oddělíme, abychom si lépe představili polohu jednotlivých písmen:

A jaký je váš úkol?

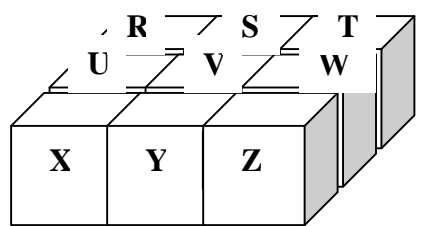
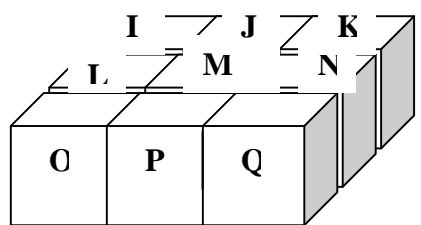
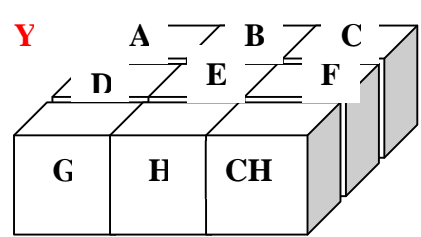
Podle zadaných souřadnic $[x,y,z]$ písmen sestavte jednoslovnou tajenku.

Například písmeno **K** má souřadnice $[3,2,1]$.

Ještě vám napovíme, že tajenkou je název dalšího filmového muzikálu, jehož děj zasadil režisér Filip Renč do horkého léta roku 1968. Hrají v něm například Zuzana Norisová, Jan Révai, Tomáš Hanák a Jiřina Bohdalová.

$[1,1,1]$ $[2,3,2]$ $[2,3,1]$ $[2,3,2]$
 $[1,2,2]$ $[1,2,3]$ $[2,1,2]$ $[2,3,2]$

4

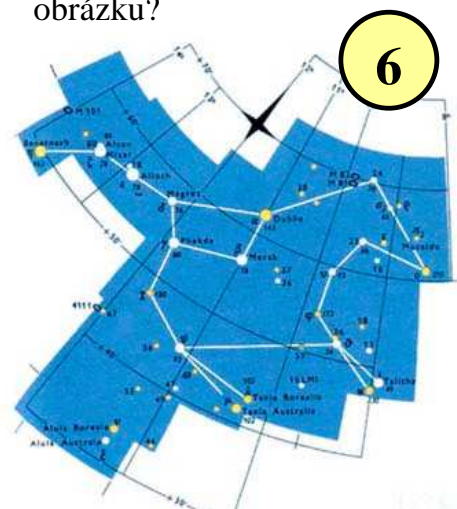
5 ŠKOLNÍ SKRÝVAČKY

V následujících větách objevte skryté pojmy, které souvisejí se školou.

- 1/ „V mokru žít konečně nemusíte,“ prohlásil po práci instalatér.
- 2/ Čtyři kameny dej sem a pět kamenů dej tam.
- 3/ „Nehluč, Ivo, tolik!“ napomenul otec dceru při obědě.
- 4/ Od břehu jesenického Velkého rybníka přiběhli mokří dalmatini.
- 5/ „Konečně doma, pane Novotný!“ zvolal soused po příjezdu známých z dovolené.
- 6/ V té prodejně na náměstí mají volné čtvrtky a pátky.
- 7/ O zbrani před ní nemluvte, Nadě je pistole cizí.
- 8/ Když všechno klope, nálada je výborná.
- 9/ „Neseš i tu cibuli?“ zeptal se vedoucí kuchař svého pomocníka.
- 10/ Zajíc se vylekal a pak rychle utekl do křoví.
- 11/ „Tenhle film je pro tebe tabu, Lenko!“ varovala matka dceru před sledováním hororu.
- 12/ „Něčí tanky tam ale zaútočily!“ rozčiloval se generál.
- 13/ Zabodni to kopí sem, Karle.
- 14/ Svůj neúspěch nezapře. Stá v kategorii pokročilých znamená poslední místo.
- 15/ Fotbalové utkání vyhrál s převahou Baník Ostrava.

SOUHVĚZDÍ

Jak se jmenuje souhvězdí na obrázku?

SOUTĚŽNÍ KUPON

JMÉNO	
TŘÍDA	

31.5. - SVĚTOVÝ DEN BEZ TABÁKU

TROŠKA HISTORIE

Když španělští námořníci, vedení Kryštofem Kolumbem, přistáli počátkem listopadu 1492 u pobřeží Kuby, s překvapením sledovali domorodé indiány, jak kouří svitky usušených tabákových listů. V té chvíli dozajista netušili, co tabák způsobí i na „starém kontinentu“...

Zlozyk kouření se začal šířit Evropou, ale již tehdy narážel na odpor. V Anglii to došlo tak daleko, že přistižené kuřáky stínali a jejich hlavy i s dýmkami vystavovali pro výstrahu. Papež **Urban VII.** (1590) uvalil na kuřáky dokonce oficiální klatbu. Zlozyk se však vymýtít nepodařilo.

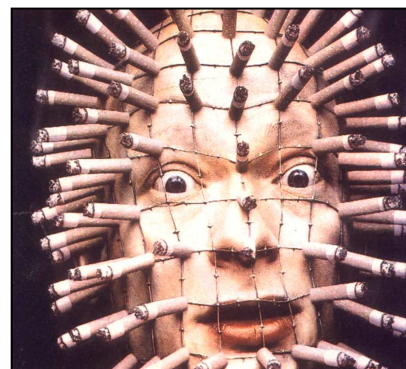

Kouření je bezesporu jedním z nejdůležitějších rizikových faktorů, které nepříznivě ovlivňují zdraví člověka. **V současnosti kouří ve světě téměř 1,3 miliardy lidí a na následky této závislosti jich každoročně 5 milionů umírá!**

Příležitostí k zamyšlení a doufejme i k nápravě jsou iniciativy spojené se Světovým dnem bez tabáku, který vyhlásila Světová zdravotnická organizace (WHO) poprvé v roce **1988**. Upíná pozornost na celosvětovou tabákovou epidemii a klade důraz na prevenci před nebezpečným cigaretovým kouřem.

CIGARETOVÝ KOUŘ

Tabákový kouř z cigaret obsahuje více než 4 000 chemických látek (některé prameny uvádějí až 5 000). Nejméně 60 z nich způsobuje rakovinu, jiné jsou toxické, vyvolávají alergie, dráždí sliznice apod. Podívejme se na ty klíčové:

- Nikotin** → Působí v tabáku jako droga vyvolávající závislost. Zvyšuje spotřebu kyslíku, srdeční tepovou frekvenci a krevní tlak.
- Oxid uhelnatý** → Tvoří až 5 % cigaretového kouře. Váže se na červené krvinky a omezuje jejich schopnost přenášet kyslík. Vytlačuje tak kyslík z krve právě v době, kdy činnost srdce a nároky na kyslík jsou zvýšeny v důsledku absorpce nikotinu. Snižuje tím mentální schopnosti člověka i jeho výkon.
- Dehet** → Až 20 mg v jedné cigaretě. Dráždí jemnou sliznici dýchacích cest a postupem času může vyvolat zhoubné rakovinné bujení. To pak prorůstá stále hlouběji do plicní tkáně. Ve chvíli, kdy je rakovina objevena, bývá už většinou pozdě.
- Dráždivé látky** → Rovněž jejich vdechování představuje pro kuřáka závažné zdravotní riziko. Způsobují chronickou bronchitidu a onemocnění plicní tkáně.

Dopad na zdraví má nejenom aktivní kouření, ale i kouření pasivní v podobě vdechování tabákového kouře. Je příčinou stejných onemocnění, i když dávka kouře je vždy menší než u samotného kuřáka. Děti vystavené doma pasivnímu kouření podstupují vyšší riziko rakoviny plic nebo krve v dospělosti. Vyskytují se u nich častější záněty středního ucha a ve zvýšené míře trpí i dalšími nemocemi.

ALARMUJÍCÍ ČÍSLA

- Kuřácká vášeň přijde 2,5 milionu kuřáků v České republice ročně na 20 miliard korun → Tomu odpovídá 2 000 korun na jednoho obyvatele ročně.
- Odhaduje se, že v České republice umírá denně na následky kouření 63 osob → To je ročně 23 000 lidí. Čtvrtina z tohoto počtu padá na vrub rakovině plic a průdušek.
- Rakovinu plic způsobuje kouření v 90 % případů. Kuřákům hrozí i rakovina ústní dutiny, hrtanu, hltanu, jícnu, močového měchýře, ledvin, žaludku a slinivky břišní.
 - Kouření je příčinou 30 % všech nádorových onemocnění → Ročně tak u nás ohoří 18 000 lidí.
 - Kuřáci trpí častěji žaludečními a dvanácterníkovými vředy → O 60 % případů více než u nekuřáků.
 - Ženy kuřačky mají 2krát více potratů než nekuřačky. Kouření v průběhu těhotenství má silně negativní účinky na vývoj plodu → Riziko úmrtí po narození se zvyšuje o 35 %.
 - 20 vykouřených cigaret denně má na svědomí, že kuřák vpraví během života do svého organismu zhruba 2 kg nikotinu a 5 litrů dehtu.
 - Ti, kteří pravidelně kouřili a zemřeli na nemoc z kouření, ztratili ve srovnání s nekuřáky 16 let života.

V České republice začne denně kouřit zhruba 100 dětí mladších 18 let, nejčastěji kolem 14 let. Ve věku 13 – 15 let u nás kouří 35 % dětí, mezi 15 – 18 lety je to až 50 %. V tomto zlovyku se již dívky vyrovnaly chlapcům, nebo je dokonce předčily!

CO SE DĚJE PO DOKOUŘENÍ POSLEDNÍ CIGARETY?

Po 20 minutách	Krevní tlak a tepová frekvence se vracejí k normálním hodnotám.
Po 8 hodinách	Hodnota oxidu uhelnatého v krvi klesá na polovinu a nasycení krve kyslíkem se vrací k normálním hodnotám.
Po 24 hodinách	Oxid uhelnatý je vyloučen z těla. Plíce se začínají zbavovat nečistot a obnovuje se samočisticí funkce sliznice.
Po 2 dnech	V těle už není žádný nikotin. Chuť a čich se výrazně zlepšují.
Po 3 dnech	Člověku se lépe dýchá, jeho energie narůstá.
Po 2 až 12 týdnech	Zlepšuje se prokrvení celého těla. Lépe se chodí a běhá.
Po 3 až 9 měsících	Kašel a dýchací obtíže ustupují, funkce plic se zlepšila.
Po 1 roce	Riziko onemocnění v důsledku kouření výrazně klesá. Riziko návratu ke kouření se snížilo na polovinu.
Po 5 letech	Riziko infarktu je poloviční ve srovnání s kuřákem.
Po 10 letech	Riziko rakoviny plic je poloviční ve srovnání s kuřákem.
Po 15 letech	Krevní tlak se vrací na patřičnou výši jako u nekuřáka.

PŘESTAT KOUŘIT?

Závislost na tabáku má číslo diagnózy **F17**. Tato klasifikace ji zařazuje mezi nemoci, proto si jako každá nemoc zaslouží prevenci i léčbu.

Přestat kouřit znamená změnit svůj dosavadní životní styl. Taková změna má však smysl v každém věku - vždyť jde o snížení zdravotního rizika! Základním předpokladem je ale vlastní rozhodnutí přestat. Kouření je naučené chování, lze se mu tedy i odnaučit. Chce to „jen“ snahu a pevnou vůli...

1.6. - MEZINÁRODNÍ DEN DĚTÍ

JSEM RUMOVÁ
VÍLA... 🎵 🎵 🎵

Posledním měsícem školního roku je červen. Jeho úvod se již tradičně snažíme žákům nějak zpříjemnit, protože jak všichni víme, mají svůj svátek: Den dětí.

Letošní 1. červen připadl na pátek. To by nakonec nebylo tak zajímavé jako skutečnost, že se jeho organizace a průběhu nadšeně ujali i žáci IX. třídy. Sami navrhli různá stanoviště se soutěžními úkoly a pak v průběhu dopoledne věnovali svůj čas svým mladším spolužákům z prvního stupně školy. Jenže to bychom trochu předbíhali.

Vše začalo v 9 hodin na nádvoří školy, kde se shromážděným třídám představila nadějná tříčlenná kapela **Rumová víla** ve složení Markéta Urbanová (kytara), Ondra Polakovič (bicí) a Jarda Zeman (kytara). Osmák Jarda rovněž obstaral i zpěv. Po odehrání čtyř skladeb se pak děti z prvního stupně odebraly do prostoru sportovního areálu školy, aby zde pod dohledem žáků IX. třídy usilovaly o sladkou odměnu za úspěšně splněné úkoly. Všeobecnou pohodu umocňovalo příjemné počasí i dětmi

POJĎTE SI
ZASOUTĚŽIT.

obléhaný stánek s balónky, kde kraloval starosta obce pan Petr Sunkovský. Soutěžních stanovišť bylo celkem devět a

BALÓNKY!

STANOVIŠTĚ	VEDOUcí
Prohazování míčku otvorem (1.-2. tř.) a hody míčem na koš (3.-5. tř.)	Martin Bernátek, Klára Balounová, Verča Holcmanová
Střelba ze vzduchovky	Pepa Červenka, Honza Šeřl
Skok do písku	Kuba Čížek, Zděnda Švejkský
Srážení PET lahví s vodou	Tomáš Kreibich
Skákání v pytli	Slávek Marek, Fanda Veselý
Koloběžky	Vít'a Pazdnikov, Jirka Podolák
Překážková dráha	Terka Dohnalová, Niky Valešová
Přenášení pingpongového míčku na lžici	Lucka Hlaváčková, Anička Zaprzalská
Kop na branku	Domča Johnová, Jana Šnoblová

všechna se těšila velkému zájmu školáků. Bylo by proto nespravedlivé vůči žákům IX. třídy, kdybychom se o nich nezmínili. Vedli si opravdu skvěle a zaslouží si pochvalu. Udělali pro své mladší kamarády mnoho. Možná více, než si zatím uvědomují. Jen tak dál, devítko!